

“દીનીયાર સંગ્રહ.”

સંગ્રહ કરી પ્રગટ કર્તા.

દીનશાહ મેહરવાન. પુના.

“શાહી મનશની,” “નેક વીયાર” વગરના કર્તા.

“જીંદગાનીનો સાથી” ની ચોપડી, ક. ૧) ની
છીમતે નીચલે ઠેકાણે મલશે.

દી. એમ. એમ્ડ સન્સ,

પટ્ટ, સચ્યા પીર સ્ટ્રીટ, પુણા.

“જીંદગાનીનો સાથી” ની ચોપડી સીવાયે
બીજી ચોપડી સ્ટોકમાં નથી.

સેવક દી. એ. ઇ.

બમશેહજી નશરવાનજી પીટીટ પારસી એન્ડ્રેસજી હૅપટન પ્રીટિંગ વર્ક્સ,

નં ૧૪૧, લાલબાગ પહેલ, સુબર્બ મધે મી. રસ્તમજી હોસાલાજી

સારાફે કાપ્યું છે, અને મી. દીનશાહ મેહરવાને પુના,

સચ્યા પીર સ્ટ્રીટ મધેથી પ્રસીધ કીધું છે. -૧૯૩૦

ગુજરાત વિધાન સંસ્થા
અમદાવાદ

ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ
“ હંદેગાનીનો સાથી ” નાટ “ ફેવરીત ” નું મત.

૧૯૨૨૩

“ ફેવરીત. ” ૧-૧૧-૨૯.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૨૯-૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દીપ્તીયા૨ સંગ્રહ

વિષય ૬૪ : ૭૭૮૪૫૪

દીનીયાર સંગ્રહ.

૧૧૨૬૨

આતમાના જથ્થુકના છુટકાને લગતા કાનુનો જેઓ સમજતા નથી અને માણસની સેવટની સરજત શું છે તે જેઓ માણતા નથી તેઓ દુનયાદારીની તકલીદી ચીજોને ડાંગી રહેને જનમ મરણના ફેરામાં અતવાયા કરીને દુઃખી થાય છે.

દુઃખ તો સધળાઓ ઉપર પડે છે અને તે મુરે મોઢડે સહન કરવા વગર છુટકોજ નથી. પણ દુઃખની વેદના હીમતથી અને હૃદય મોહકું રાખીને ખમવી તે એક હુનર છે, જે સધળાઓને આરકાશ નથી.

લક્ષ્મીદેવીની મહેરમાની કાંઈખી ઇનસાન ઉપર સદા ટકી રહેતી નથી. તેથી પછસાની રેલછેલનો વખત આવે, ત્યારે તે ઉપર મદાર બાંધવી ફાકત છે, કારણ કે એ પદસા સદા રહેવાના નથી. તેજ મુજબ લક્ષ્મીદેવીની ખફગી કોઇ ઇનસાન ઉપર ઉતરે, તો તેથી સદા ચાલુ રહેતી નથી. તેથી પછસાની તાંગીયો વખત આવે, ત્યારે સખુરી રાખવામાંજ ડહાપણ છે, કારણ કે મુશકેલીનો વખત કાંઈ સદાનો રહેવાનો નથી.

“પૈસો કોઇનો રહ્યો નથી” “જર, જોર, ને જમીન, કોઇનાં થયાં નથી, ને થશે પણ નહી.” તેમજ વળી પછસા કરતાં એક માણસની નોક તથા આગર વધારે કીંમતી ગણાયલી છે તે આ

ઉપરથી સાબીત થાય છે કે “પદસો ગયો પાછો આવે, નોક (અથવા પન) ગદ પાછી ન આવે.”

હું મારી ધણીઆણીને (ધણીને) સામ્યા પ્યારથી ચાહીશ. કાંઈ તકસીર થતાં ગુસ્સે થઇશ નહીં. જો કાંઈ કારણથી ગુસ્સે થશે તો હું ખમિશ રહીશ, અથવા મીઠા શબ્દોથી નરમાશથી સમજાવી લઇશ, જેથી માગે સંસાર શક્ય થશે.

દુન્યામાં દુઃખ, આશ્વત અને કંગાળીયત પુરતાં છે—બધકે જોઇએ તે કરતાં વધુ છે. તેમાં આપણે પોને બળી જળીને આપણી તરફની કંગાળીયતનો ઉમેરો કરવાની જરૂર નથી. જરૂર જો કાંઈથી હોય તો એ કે ખુશમીજાઝી રહેવું, મોકળાં મને ફરવું.

લોભ અને લાલચ દરેક ઇનસાનના મારગમાં આડાં આવીને ઉભાં રહે છે—તેમાંથી કોઈ ઇનસાન બચી શકતું નથી. પણ એવી લાલચ સામે આવીને ઉભી રહે ત્યારેજ માણસની ખરી કસોટી થાય છે. પહેલીજ વખત મન મક્કમ રાખીને એવી રીતે લાલચ સામે જો માણસ ટકી રહે તેજ ખરો શુરવીર. પહેલીવાર ફતેહ મેળવ્યા પછી બીજામાં એવી લાલચો સામે ટકી રહેવાનું અને નીતીના માગે સીધા ચાલ્યા જવાનું બાણુંજ સહેલું થઈ પડે છે.

જેણે આ દુન્યામાં જન્મ લીધો તેને દુઃખ તો ભોગવવાનાંજ. માત્ર ઇનસાનોજ નહીં, પણ જાનવરો વટીક તરેહવાર જાતના દુઃખો સહન કરે છે. દુઃખ ભોગવવાના એ રસ્તા છે. કોઈ માથું કુટીને અને હાથ-હાથ કરીને દુઃખગો વખત પુરો કરે છે, તો કોઈ વેળા ગમે એવાં બારે દુઃખને ઠોકરે મારીને હસી હસાવીને પોતાનું દુઃખ ભુલી જવાની કોશેશ કરે છે.

આકળા અને ઉતાવળા માણસો વારંવાર મોટી હેરાનગતીમાં આવી પડે છે. તેઓની નીશફળતાનો અને તેઓ ઉપર આવી પડતી આફતનો મુખ્ય સમય તેઓની ઉતાવળનોજ છે.

કોઈ માણસ ઉપર કાંઈ દુઃખ આવી પડે તે બધા દીવસ રહેતું નથી. જેમ દીવસ પંજી રાત અને રાત પંજી દીવસ આવે છે તેજ મીસાલે દુઃખનો વખત પુરો થતાં સુખ અને શાંતી ઇનસાનને મળવાનાજ. તેટલા માટે દુઃખ આવી પડતાં ઇનસાને ગમરાઈ ન જતાં ધીરજથી તે સહન કરવાથી ખોટા તેને જગદીથી રાહત આપે છે.

દરેક ઇનસાનમાં ચોક્કસ ઇશ્વરી શક્તી સમાયતી હોય છે, જે વડે તે પોતાના આત્માની ઉત્તી કરીને ખોટાને પહોંચી શકે છે. એજ શક્તી વડે તે પોતાની ગમગીની દુર કરીને ખુશાલ બની શકે છે, પોતાનો અજ્ઞાનપણાનો અંધકાર દુર કરીને જ્ઞાનની રોશનીમાં જઈ શકે છે. એજ શક્તી વડે તે આખી દુન્યાને જેર કરીને ગમે એવી બીકટ મુશકેલીઓને દુર કરી શકે છે.

ખરી શાંતી જે મેળવવી હોય, તો તે એ રીતે મેળવી શકાતી નથી—ને માટે દુર દેશાવર જવાની જરૂર નથી. શાંતી માણસના જીતરમાં—તેના અંતઃકરણમાંજ છે. ત્યાંથી તેને બહાર લાવીને શાંતીનું સુખ ઇનસાનને મોગવવું હોય, તો તેણે પોતાનું વરતન સુધારવું જોઈએ. તેણે પોતાના જીવસાચો દાખી દેવા જોઈએ, પોતાનો તમામ સ્વાર્થ તજી દેવો જોઈએ અને નેકી તથા અશોષ પાળવી જોઈએ. શાંતી મેળવવાનો એ સીવાય બીજો કાંઈ માર્ગ છેજ નહી.

ગુસ્સો અને અદેખાઈ એ બે ઘણા ખરાબ અને ઝેરી જીવસાચો છે. માણસના મનમાં આ બેમાનો કોઈપણ એક જીવસાચો

ઉત્પન્ન થતાં તેની સાથે સાથેજ એક જાનવું ઝેરી તત્ત્વ શરીરમાં પેદા થાય છે. જે માણસની તનદૌરસ્તીને ઘોકો પુગાડીને તેની જીંદગી ઢુંકી કરી નાંખે છે. દરેક ઇનસાને આ બંને જીરુસાઓને પોતાના કાતીલ મુદ્દમ્મો તરીકે લેખીને તેને દુરજ રાખવા ઘટે છે.

સંતોશી માણસની જરૂરીઆતો થોડી હોય છે, અને તેથી તેની આપદા અને દુઃખો ઓછાં હોય છે.

તમારી પાસે જે કાંઈ હોય તે માટે પરવરદેગારના શુક્રાના કરો અને જે કાંઈ તમને નહિયું હોય તે માટે તેની ઉપર છતવાર રાખો. તમારી હાલત તમારી મરજી મુજબની ન હોય, તો તમારી મરજીને તમારી હાલત મુજબની બનાવો, યાને તમારી ચાલુ સંતોશી માટે સંતોશથી શુક્રાના કરો. એક માણસ જે પોતાની ચાલુ હાલતથી સંતોશ પામતો ન હોય, તો પોતાની મરજી મુજબની ચઢતી હાલતમાં આવ્યા પછીથી તે સંતોશ પામવાનો નથી.

મનુષ્ય અવતાર મળ્યો એટલે ઇનસાને જાણવું કે ખોદાની મહેરબાની તેની ઉપર ઉતરી. એ મહેરબાની કંતરયા પછી તે જો છત્ત્વર બકતીમાં જીવન ગાળે, તો જનમ મરણના ફેરામાંથી મુક્તી મેળવીને તે હંમેશનું સુખ હાંસલ કરી શકે.

સંતોશ એ મોટો સદ્ગુણ છે, પણ તેનો ખોટો અર્થ થતો નોંધએ નહીં. જે કાંઈ મળ્યું હોય તે ઉપર શુક્રાના કરીને વધુ મેહેનત કરવા વગર અને વધુ કોશેશ કરવા વગર બેસી રહેવું તેથી કાંઈ માણસ સંતોશી બનેલા કહેવાય નહીં. સંતોશનો ખરો અર્થ એ છે કે બીજાની કાંઈથી ચીંતા કરવા વગર મેહેનત કરવાનું ચાલુ રાખવું.

તારી પાસે જે કાંઈ નથી તે માટે, ઓ ઇનસાન, તું બળાપો ના કર. તેને બદલે તારી પાસે જે કાંઈ છે તે માટે તે કીરતારના શુકરાના કર, અને વીચાર કે તારી પાસે જે કાંઈ છે તે જો નહી હોતે, તો તે મેળવવાને તું કેટલાં બધાં વલખાં મારતે ! વળી તારી પાસે જે કાંઈ છે તેની ઉપરથી તું તારું દીક્ષ ધણું લગાડતો ના, કે જેથી તે જો જતું રહે, તો તુંને તેનો બળાપો થાય નહી.

જે માણસ આ દુઃખી દુનયામાં મનની શાંતી ભોગવવા ઇચ્છે, હોય તેણે બીજાઓની ખામીઓ લઈ ચલાવીને સધળાંઓ સાથે સલાદ સંપન્નથી વરતવું જોઈએ. તે જો કાંઈથી તક મલતાં બીજાઓની કાંઈ ને કાંઈ સેવા બજાવવાને તત્પર રહે, તો કાંઈ તેના દુશ્મનો રહેજ નહી અને સધળાઓ તેની સાથે હળીમળીને ચાલે. એ રીતે આ દુઃખી દુનયામાં મનની શાંતી ભોગવી શકાય છે.

કાંઈનું બી કામ કરી આપવું અને ગરીબ લાચારને આપવા માટે બીજું કાંઈ ન હોય, તો રોટીના બે ટુકડાંથી આપવા અને કાંઈ લેવું હોય, તો મડોં ઉપર ઇશ્વરનું નામ લેવા જેવું બીજું કાંઈજ લેવા લાયક નથી. આ બે વાતમાંજ આખો ધરમ સમાઈ જાય છે.

ધણા લોભ પુછે છે કે ખોદા જો ઇનસાસી છે તો પછી આ દુનયામાં પાપી માણસો રાતા માતા અને સુખી હાલતમાં કેમ રહી શકે છે ? એનો ખોત્તાસો એ છે કે પાપીઓને તેઓના ફેજ પુગાડવા અને તેઓનો નાશ કરવા માટે ખોદા પહેલાં તેઓના આમલા બવના સારાં કામોનાં ફળ જલદીથી આપી દે છે કે તે પુરાં થતાંજ પાપની સીક્ષા તેઓને કરી શકાય. પાપીઓ દુનયામાં સુખી ફરે છે તેનો બેદ એ છે.

માહુતમા આખા ધરમનો ટુંક સાર માત્ર એ કનાના દોહરામાં સમજાવી ગયા છે. તે નીચે મુજબ છે:—

સખહી ખાતાં છોડ દે, દો ખાતાં લીખ લે,
કર સાહેબકી બંદગી (ઓર) છુએકું કુંછ દે.

એની મતલબ એ કે બીજી બધી વાત દોડી દઈને માત્ર એ અગતની વાત લખી લે. તે એ કે તે કારતારની બંદગી કર અને છુબયાંઓને કાંઈ ખાવાનું આપ. એ મુજબ તે બારે-હકતાલાની બંદગી કરવી અને ગરીબ લાચારોને મદદ કરવી, તેમાંજ સઘસો ધરમ સમાઈ જાય છે.

હાથનાં પાંચ આંગળાં સરખાં નથી. તેજ મુજબ દુનીયાનાં સઘળાં માણસો એકસરખી બુધી ધરાવતાં નથી. આથી કોઈ નમળા યા એાછી અકકલના માણસ માટે ટીકા કરવા યા તેની ખોડખાંપણ માટે તાણા મારવા વાજબી કહેવાય નહિ. એવા ટીકા કરનારો માણસ સઘળાઓનો અળખામણો થઈ પડે છે, જ્યારે બીજાઓની ખામી લઈ ચલાવનારો સહનરીલ પુરૂષ સઘળાઓનો માનીતો થઈ પડી એકે અવાજે વખણાય છે.

આવતી કાલના યા આવતાં વરસના કામ માટે આગમઅર્થકી ચીંતા કરીને મનમાં મુઝાયા કરવું, તે પરવરદેગાર તરફ અવીશવાસ બતાવવા સમાન છે. ખુદાએ આપણને પેદા કરીને આજની ધડકે સુધી આપણી સઘળી વાજબી હાજતો દુર કરી, તો હવે પછીથી આપણે જો નેકીથી ચાલીને તેની તરફ વફાદાર રહીશું, તો તે કાં નહીં દુર કરશે ? આ વાત ધ્યાનમાં રાખીને દરેક ધનસાને પોતાની

સઘળી શીકર ચીંતા દુર કરીને પોતાના કામ ધંધા ઉપર એક ચીને મંડી જવું જોઈયે.

આપણુ ઇનસાનો ખોદાને જોઈ શકતા નથી. પણ આપણાજ ઓરડામાં પડદા પાછળ આપણો કોઈ મીત્ર બેઠેલો હોય તેનેથી આપણુ જોઈ શકતા નથી. પડદો ઉંચકતાં પેલો મીત્ર નજરે પડે છે. તેજ મીસાલે આપણી અંતરદૃષ્ટિ ઉપર પડેલો અજ્ઞાનપણાનો પડદો જ્યારે નેકાનો માર્ગ અખત્યાર કર્યાથી ઉંચકાઈ જશે ત્યારે ખોદા પોતાની મેળે આપણી નજરે પડશે.

તપ કર્યાથી ઇશ્વર મળે છે. મનની ઇચ્છાઓને મારવી તેનું નામ તપ છે. મનની એક ઇચ્છાને જો તૂંપ કીધી હોય તો બીજી દશ ઇચ્છા સામે આવીને ઉભી રહે છે અને તે દશમાંથી બીજી સો ઇચ્છા પેદા થાય છે.

જો માણસે પોતાની પાંચે ઇંદ્રીઓને વશ કીધી હોય, યાને જે પોતાના હરસને તેમજ કામ, ક્રોધ, કીનો, કપટ, અદેખાઈ, વગેરે મનના જુરસાઓ દાબેલા રાખી શકે તો હોય તેનેજ ખોદા મળે છે, અને એ મુત્તાકાત પ્રતાપે તે જન્મ મરણના ફેરામાંથી છુટીને હંમેશનું સુખ પ્રાપ્ત કરે છે.

દુન્યામાં અનેક ધર્મો છે; પણ ખરી રીતે જાનેનથી જોતાં દુન્યામાં એકજ ખરો ધર્મ માલમ પડશે અને તે સચ્ચાઇનો ધર્મ છે. દુન્યામાં અનેક ધર્મો હોવા છતાં દરેક ધર્મનો પાયો સચ્ચાઈ અને નીતી ઉપરજ રચાયેલો માલમ પડશે. દુન્યામાં કોઈની ધર્મ એવો નથી કે જે લુચ્છાઈ, લાફંગાઈ યા અનીતી શીખવતો હોય. તેથીજ જરૂરનું છે કે ઇનસાને બીજાઓના ધર્મો તરફ પોતાના ધર્મ જેટલુંજ

માન દેખાડવું જોઈએ અને પોતાનો ધર્મ ઉંચો તથા ખીન્નઓને હલકો એવું મત કદીખી ઉચારવું જોઈએ નહીં.

ધમ્મજ્ઞાને તૃપ્ત કરવાને બદલે તેને જો તુરંત દાખી દેવામાં આવે, તો તેથી વધુ ધમ્મજ્ઞાનો ઉત્પન્ન થતી અટકે છે. એવી રીતે ધમ્મજ્ઞાને મારવી તેજ ખરી તપ છે અને એવી તપ કરનાર જન્મ મગ્ગજ્ઞે ફેરામાંથી છુટીને ધમ્મરને ગ્રાસ મળે છે.

માણસની ધમ્મજ્ઞાનો કાંઈ છેડોજ નથી. એક ધમ્મજ્ઞા પાર પડી કે ખીજી તૈયાર, ખીજી તૃપ્ત થઈ કે ત્રીજી આવેલીજ છે ! ધનસાન જો એક લાખ વરસ જીવે તોપણ તેની ધમ્મજ્ઞાનો કાંઈ છેડોજ આવેજ નહીં. નવી નવી ઉત્પન્ન થતીજ જાય એવો ધનસાનનો ખ્યાસ છે.

આપણી ગુંજેશ કરતાં વધુ ઠંઠમાઠરી રહેવાની કોશિશ કરવી, એ મુખાંધ છે. એવો ખોટો દેખાવ ઝાઝો વખત ટકી શકતો નથી અને દુન્યાના લોકો રાજી રાખવા જતાં આપંદે આપણીજ ફજેતી થાય છે.

દરેક જાતના ખરચપર ખારીક તપાસ રાખી, ધણી કરકસર કરવી જોઈએ યાતો બંને સાથે સાથે કરવું જોઈએ. જોઆ ચોક્કસ કારણોથી પોતાની અસવક વન્નારી શકતા નથી, તેઓને ખીન્નઓ કરતાં ખગ્યમાં કરકસર કરવાની ધણી અગત છે.

કરકસર કરી આખરથી ગુજરાન કરો તો જીંદગીમાં કશીખી અલવલ આવશેજ નહીં. કરકસર, કર-કસર કસર કર ?

તારાજ ધરને તાબો સુધારવામાં તારી આખી જીંદગી ધસાઈ જતાંખી તેજ તું સુધારી શકતો નથી, ત્યારે શા માટે પારકી પંચાતમાં

મથું મારે છે? ફાડવા દે તેવોને તેવોનું અને તેવો તેવોનું ફાડે તે અગઉં તું તારું પોતાનુંજ ફાડતાં શીખ.

હું કોણ? આપ દષ્ટિ નહીં. આપ રખરના દડા માફક ઉછળીને પાછા વળવાની શક્તી ધરાવનાર છે અને તે આપણને પોતાનેજ વધારે કાતીલ અસર કરનારા થઇ પડે છે.

અદેખો આદમી સામાનું સુખ જોઇ પોતાને સુખી કરવાનો ઉપાય શોધવાને બદલે, અદેખાઇનું આતશમાં પજરી પજરીને પુરો થાય છે.

વહેમ એક કાતીલ ઝેર જેવો છે જે માણસનાં જીવનને કાતરી કાતરીને તેને પાયામાલ કરે છે.

આ દુન્યામાં જેવું હું કરીશ તેવું બરીશ. કોઇ પણ મારું કામ તેનાં ફળ વગર પસાર થનાર નથી. જેમ એક બીયામાંથી એક મોટું ઝડ ઉગે છે તેમ એક માણસના એક કામમાંથી તેનું પરીણામ નાનું થા મોટું નીપજે છે. માટે જો સારાંની ઇચ્છા રાખીનેજ હોઉં તો મારે સારાંજ કામ કરવા પડશે.

માણસ જ્યારે પોતાની હાલતથી દુઃખી અને અપ્રતોષી બને ત્યારે તેણે પોતાથી અઢયાતા આસામીઓ સાથે નહી, પણ પોતાથી ઉતરતી સ્થિતીના માણસો સાથે પોતાની સરખામણી કરવી જોઇયે. ત્યારેજ તેને માલમ પડશે કે તે કારતારે તેને બીજાઓ કરતાં કેટલી વધુ અઢયાતી અને સુખી હાલતમાં રાખેલો છે.

ખુદા તરફથી આપણને જેબી કંઇ બક્ષેસો મળે તેનો ઉપયોગ ખુદાના નામથી બીજાના બન્ના માટે આપણને કરવાનો છે. મરીખ

લાચારોને મદદ કરવા માટે ખુદ પોતે કાંઈ આસમાં હપરથી ઉતરી આવતો નથી પણ એકસ આસામીઓને પોતાના પ્રતીનીધી તરીકે પસંદ કરીને તેઓની મારફતે ગરીબ લાચારોને મદદ કરે છે.

કોઈ તરફથી બલાઈ મેલવવાં કરતાં કોઈપર બલાઈ કરવી એ વધારે સંતોષકારક છે.

ઈન્સાનની દુરુજ દુન્યાની જંગળો તથા લોભ લાલચોથી દુર નાસી જવાની નહીં પણ એ જંગળો તથા લોભ લાલચોને આપણી આગલથી દુર હાંકી કાઢવાની છે, જેમ પાણી વગર કીસતીને હંકારી શકાતી નથી તેમજ જંગલ વગર દુન્યામાં જીંદગી ગુજરી શકાતી નથી.

જેટલું ધ્યાન ખાળકના શરીર શણગાર તરફ માતાઓ આપે છે તેથી થોડું ધ્યાન પણ ખાળકનાં દાંત અને મોંઢાંની સંભાળ તરફ આપે તો બહુજ લાભ દેનાર થાય.

તોખમ જે એક સજીવન શક્તિ છે, તેની જાળાણી કરવાનાં આ મદજબે તાકીદનાં ફરમાનો આપ્યાં છે. કહે છે કે, અગરજો એક જરથોસતી ચાહીચેતીને તોખમ નાંખી દે (મની ખરમાદ કરે) તો તેને માટે જવેદાન સુધી મારી નથી (વંદીદાદ ૮, ૨૭).

એજ વંદીદાદમાં તોખમની તાસીરનાં સરવમાનય સીધાંતને લઈને તેની તાઝગી અને પાકીઝગીતું રક્ષણ કરવા અને નુતકને ખરખાદીથી બચાવવા ધણા બાર સાથે ફરમાન થયલું મળે છે (પરગરદ ૧૮, ૬૨).

કઉવત એકહું કરવું એ એક જાતની આપણી દોલત છે. જેમ બેંકમાં સીલક પુંજી મુકી રાખવામાં આવે અને તે પડી પડી એકઠી થાય અને ખુદાપાને વખતે કામ લાગે તેમ જીવાનીમાં સંધરી

રાખેલું તન મનનું જોર ગોયા એક કોથલીમાં રહે છે કે જે બુઢાપાને વખતે આપણને કામ લાગે છે.

શ્રીમંતે! અને યોગીઓને સંતોષમાં જે સુખ મળી શકે, તે સુખ બીજી કોઈ સ્થિતિમાં મળતું નથી.

જો આપણે દુનયાના કાયદા માટે કાંઈપી કરી ન શકીએ તો આપણે એવી શ્વાદી જીંદગી ગુનરી શકીએ કે જે બીજાઓને ઘડાઈપ થઈ પડે.

સારી તંદરોસ્તી ભોગવવા માટે સારી તનદરોસ્તીની જરૂર છે. તેની મતલબ એ કે મન જે સ્વચ્છ હોય, તેજ તનથી સ્વચ્છ અને રોગથી નીરાળું રહી શકે, જે માણસના મનમાં કામ, ક્રોધ, કીનો, કપટ અને અદેખાઈ હોય, તે સારી તંદરોસ્તી ભોગવી શકે નહીં. અજીરણ, પીત, નમળાઈ, વગેરે દરદોને દુર કરવા માટે પહેલાં મનમાંથી ઉપલા ખરાબ ગુરુસાઓને દુર કરી નાખવા જોઈએ.

નાહીને શરીર ઉપરનો મેલ કહાડી નાંખવથી શરીર સ્વચ્છ બને છે, તેજ મીસાલે મનના ગુરુસાઓ તથા વાસનાઓને હાકી કહાડવાથી મન સ્વચ્છ થાય છે. જ્યાંસુધી મન સ્વચ્છ થતું નથી, ત્યાંસુધી માણસને જનમ મરણના ફેરામાંથી મુક્તી મળતી નથી.

ત્રણ રીતના દોસ્તો રાખું: (૧) એક ફરેસ્તો પસંદ કરી હરદમ તેની સેતાયશ કરું, જેથી તે મુશકેલીમાં મને યારી કરે.

(૨) એક દાનાવ મરદ પસંદ કરું. જેથી તે હર વખતે ફડી સલાહ આપે અને સારો માર્ગ બતાવે.

(૩) એક ઓઢમા મરદને ધર્મ સંબંધી સલાહ પુછું.

ખોસેલો ખોત્ર અને મારેલો ગોડો એ બે કદીથી પાછા ખેંચી ક્ષેત્રાતા નથી. તેથીજ કાંઈને કાંઈ કડવો સખુન કહેવા અગાઉ બે નહીં પણ બાર વાર વીચાર કરવાની જરૂર છે.

જે માણસ દુન્યામાં કાંઈનોખી ઓશીયાળો રહેવા માંગતો ન હોય, તેને માટે બે ચીજ અગતની છે, પહેલી એ કે કાંઈખી અમુક જાતનો હુનર તે ખુદ પોતાના હાથે કરી જાણતો હોય અને એવી હાથની મજૂરી કરતાં તેને ખોટી શરમ લાગતી ન હોય; અને બીજી એ કે દુન્યામાં જીવંતી ગુજરવા માટેની તેની જરૂરીયાતો ઘણીજ ઓછી હોય, યાને તે જેવા તેવા સાદા ખોરાક, પોશાક અને રહેઠાણથી સંતોષ પામતો હોય. આ બે સદગુણ ધરાવનાર માણસ જેમ દુન્યામાં કદા જુઓ રહેતા નથી તેમજ તે કદી કાંઈને ઓશીયાળોખી રહેતો નથી.

પરવરદેગાર દરેક પક્ષીને પેટ ભરવા માટે દાણો આપે છે. પણ તે દાણો તેના માળામાં લઇ જઇને નાંખવામાં આવતો નથી, પરંતુ પક્ષીઓ ચોતરફ ઉડી ફરીને મેહેનત કરીને તે મેળવવો પડે છે. તેજ મીસાલે પરવરદેગાર દરેક ઇનસાનને તેનું પેટ ભરવા શક્તિ આપે છે, પણ તે મેળવવા માટે ઇનસાને મેહેનત કરવાની જરૂર છે.

માણસનો આતમાં ખુદાથી જુદો નથી અને દરેક માણસની સેવકની નેમ ખુદા સાથે મળી જવાની છે. ખુદા મળે નહીં ત્યાં સુધી આતમાં સંતોષ પામતો નથી. દુન્યાદારીની મોજમજલ માયા અને શોમ લાલચો ઉપરથી માણસનું દીન જ્યાં સુધી ઉડી જતું નથી અને જ્યાં સુધી માણસનો આતમા તેની અસલ જગાએ જતો નથી, એટલે ખુદા સાથે મળી જતો નથી, ત્યાં સુધી માણસના અંતઃકરણ ઉપર દુઃખ અને દલદેસરીનો બોજો ચાલુ રહે છે.

ઉદ્યોગી માણસ મોટે ભાગે નસીવદાર નીવડે છે. તેનો ઉદ્યોગજ તેને માટે સારૂ નસીબ ખેંચી લાવે છે. ઉદ્યોગી માણસને કાંઈપણ કામ ભારી યા મુશ્કેલ લાગતું નથી. તે જેપણી કામ હાથમાં લે છે તે આસાનીથી પાર ઉતારે છે.

ધંધો યા ઉદ્યોગ કરવામાં ફરતીમી એવું યા શરમ નથી. જે જવાન્યો હાથમાં ફરતી લઇને સુથારતું યા આરી લઇને મોચીનું કામ કરતો હોય તો તેણે શરમાવાનું નથી, પણ જ એવા પ્રમાણીક ધંધા કરવાની સુમ ધરાવીને આળસાઈમાં વખત ગાળતો હોય યા ખીજાઓ આગળ હાથ ઝાળતો હોય તેણે ખરેખર શરમાવાનું છે.

વેપાર કરવામાં લાભ છે. પણ વેપારીએ માલ વેચતી વખતે પોતાના અંતઃકરણના અવાજ મુજબ ચાલી મધ્યમ નફા ઉપરજ સતોષ પકડવો જોઈએ. કોઈ ખરીદદારને ગરજવંત જોઈને તેની પાસેથી વધુ પૈસા માંગવા યા કોઈ ખરીદદારને અભણ જોઈને તેની પાસેથી વધુ પૈસા કહડાવવા એ કોઈપણ વેપારીને લાઝમ નથી—ખોદા તેમાં રાજી નથી.

અપ્રમાણીકપણે મોટો લુભકો મળે, તેના કરતાં પ્રમાણીકપણે મેળવેલી દાળ રોટી વધારે સારી અને વધારે અરકતવાણી હોય છે.

ગમે એવું બીકટ કામ કરવાનું હોય તો બીહ ધુણને નહીં કરવું. બીક અને શંકા આદમીઓના કટા વેરી છે. તે તેના સુધારા વધારાને અટકાવે છે. હીમત અને આપખળપર વીશ્વાસ એ ખેમુજ છે. એક કામ કરવાનું માથે લીધું તો હીમતથી તે બજાલાવવાનો નીશચય કરીનેજ આગળ વધવું, અને તે કામ ફતેહમંદ ઉતરે ત્યાં સુધી તે પાછળ ચીવટાઈથી મડવું જોઈએ.

ત્રાવણી ક્યેં તોજ કાપણી થાય, આપણે બીજાંએને કાંઈ આપ્યે, તોજ બીજાઓ તરફથી કાંઈ મેળવવાની આશા રાખી શકીએ. એ મુજબ ગમે એવો નાનો અને નજીવો પરમારથ કરવા માટેની આપણને કાંઈક ભોગ આપવો પડે છે.

ધીરજનું ધન મોટું છે. ધીરજવાલા માણસો પોતાની સંમુરીના પ્રતાપે લગભગ દરેક કામમાં ફાવે છે. નસીબદેવી ફક્ત તેઓ ઉપર પ્રસન્ન થાય છે કે જેઓ કાંઈની કામ શરૂ કરવા અગાઉ ધીરજથી એવાર વીચાર કરે છે.

કનસાને ખાવાને માટે જીવવાનું નથી, પણ જીવવાને માટે ખાવાનું છે. જેઓ હાથ ખાંચીને ખાય છે અને થોડીક લુખ ખાકી હેઠાય તે છતાં ભોજન ઉપરથી ઉડી જાય છે તેઓ દુઃખને સદા દુર રાખી શકે છે.

સઘળું છેડાજો, પણ આશા કદી છોડતો ના. આશાવંત જીવન માણસને સદા ખુશી અને સુખી રાખે છે. તે પોતાના હાંદેશાઓથી હેમતાઇ જતો નથી; દુઃખથી ડહાતો નથી; કટોકટ વખતે પણ એ વેદનાઓ દુર થવાની આશામાં રહે છે, અને તે આપદે પોતાની મુશકેલી આશાન થયલી જાય છે.

જે માણસ પોતાની ચાલુ સરજતથી કંટાળીને વધારે ઉંચ હાલતમાં જવા ઇચ્છતો હોય તેણે ઉદ્યોગ, કરકસર, મીતાહારપણું અને પ્રમાણીકપણું—એ ચાર સદગુણો ગ્રહણ કરવા જોઈયે. દુન્યામાં આગળ વધવાનો એ સીવાય બીજો કોઈ વધારે સહેલો અને વધારે સલામત રસ્તો હજી નહી.

મોટા પોતાઓ ભણ્યાથી, પરીક્ષાઓ પસાર કર્યાથી અને ડીગ્રીઓ મેળવવાથી દમ્બર મલતો નથી. નેકી અખત્યાર કરીને પરમાર્થ કર્યાથીજ તેની મુક્તિ થાય છે.

ખોદાની બંદગી ઝોરડાના એક ખુણામાં બેસી, સઘળું ધ્યાન ઇશ્વર ઉપર લગાડીને એક ચીને કરવી.

એકચીતે થોડું પણ ખરાં અંતઃકરણનું અને બચુની વખતે એવોજ વીચાર લાવવો કે તે બંદગી કરે છે માટે ખુદાને અશો જરથુસ્ત સાહેબને યાદ કરવા. જરથુસ્ત સાહેબની મનમાં ને મનમાં આપણી નજર સખી ઉભી કરવી અને થોડો વખતની પણ અંતઃકરણની બંદગી કોઈ પણ કાલે વ્યર્થ જશે નહીં.

લાકતી અને ભગાઇ-આ બે નાના ટુંકા શબ્દોમાં આખા ધર્મનો સાર સમજાઇ જાય છે જેઓ ધર્મ-અભ્યાસ કરી શકતા ન હોય તેઓ માત્ર આ બે નાના શબ્દોજ ધ્યાનમાં રાખીને તે મુજબ વર્તે તો આ ભાવસાગર તરી જાય. દુન્યાદરીનો મોહ ઘાડીને ઇશ્વરને ભજવો અને કોઇનુંખી દીલ નહીં દુઃખવતાં દરેક જણ સાથે બની શકતી ભલાઇ કરવી. તેમાંજ સઘળો ધર્મ સમાઇ જાય છે.

ભકતીનો ખરો વખત જીવાની છે, માટે ઓ ઇનસાન, તારી જવાનીના વખતમાંજ બને એટલી ભકતી કરી લે-ખુદાપા સુધી તે મુલતવી રાખતો ના. સમય, ખુદાપા અગાઉ તું આ દ્વાની જેહાન કદય છેડીખી જાય અને એકબારગી ખુદાપો આવેખી, તો તે વખતે તારામાં ભકતી કરવાની શક્તીજ ક્યાં રહેશે? માટે બને તેટલું જીવાનીમાંજ કરી લે.

વખત પાણીના રેલાની માફક પસાર થઇ જાય છે. કોઇને તેનો સહેજ ઝાંખો ખ્યાલ પણ રહેતો નથી. વીસ વરસના એકજ જવાન્યાએ પોતાના જન્મ પછી આ દુન્યામાં કેટલી મીરીટ પસાર કીધી? એક કરોડ, પાંચ લાખ અને બાર હજાર! એ આંકડો ચોંકાવનારો છે. એ દરેક મીનીટે કાંઈક વીચાર અને કામોનો હીસાખ

તે કારતારને આપવાનો છે. જે મીનીટો સારે માર્ગે વપરાઈ હશે તેજ ક્ષત કામ આવશે અને તે ખીતા દરેક ઇનસાને ખુબ ગોખી રાખતી જોઈએ છે.

બંદગીનું બળ અદ્ભુત છે. પણ તેથી એમ નહીં ધારવું કે દરેક બંદો જે માંગે તે માત્ર બંદગી કરવાથીજ મેળવી શકે છે. બંદો જે માંગે તે ખુદા તુરતા તુરત આપી દે. એ માન્યતા ઇનસાનમાં સાધારણ છે, પણ તે બહુ ભુલભરી છે.

બંદગી કરવા પછી ઇનસાનને જે એક મુખ્ય મુશ્કેલી આહવાની છે તે એ કે તે કારતાર તેને પાપમાંથી મુક્ત કરે, તેને સારી તોફીયત બક્ષે અને તેને નેકીનાં મારગે ચલાવે. બંદગી કરવા પછી તે કારતાર પાસે કાંઈખી માંગવું જોઈતું નથી અને જે માંગવુંજ હોય, તો તે આ જાતની બક્ષે છે.

ખોદાનું નામ મોટા સાદે ચાલુ પોકારવાથીજ કાંઈ તેની જપ થતી નથી મોડડેથી ખોદ્યા વગર, હોઠ વટીકે હલાવ્યા વગર ખોદાના નામનું ચાલુ રમરણ માત્ર કરવાથીખી તેની જપ થઈ શકે છે. રાત દહાડો ઉઠતાં અને ખેસતાં, ખોદાના નામનું કાંઈજ રમરણ ઇનસાનને આ બવસાગર તરતી લાઈ જાય છે.

બંદગીની એજમતી અસર કાંઈ અજબ જેવી છે. ઉજડ વેરાન જંગલમાં યા રાતના અંધકારમાં, ખુશાલીના હીંગામમાં દુઃખ અને આફતની માહેતમમાં જવાનીના જોશમાં યા બુદાપાની નબળાઈમાં કોઈખી વખતે ખરા અંતઃકરણથી કાંઈકેલી બંદગી ફાકટ જતી નથી તેનો બદલા પરવરદેગાર તરફથી મળ્યા વગર રહેતો નથી. બંદગી આપણને કામમાં તેજ, ઉદ્યોગી અને તાકાતદાર બનાવે છે.

દુ ખમાં બંદગી કરવાથી આપણા જીવનમાં અન્યથા ફેરફાર કરે છે, અને આપણી છાતી ઉપરથી ભાર ઉંચકી નાખે છે. બંદગી આપણાં તુટેલાં અને નીરાંશ દીનને આશાવાંત બનાવે છે.

બંદગી કરતાં દરિદ્રતા માંગતા ના-દરિદ્રતા કાંઈ સંપૂર્ણ સુખ નથી. પ્રથમ તનદરોસ્તી ચાલે, અને શુદ્ધ બુદ્ધિ માંગે. તે તમને સુખ અને સગીન દોષતનો વારસો આપશે.

ભક્તી કરતી એ સારી વાત છે, દરેક જણની તે ફરજ છે. પણ ભક્તીને વેચી નાખતી એટલે તે આપીને તના બદલામાં કાંઈ બીજી ચીજ માંગતી એ પાપ છે. ઘણા માણસો ખોદાની બંદગી કરીને તેના પાસેથી દોષતા, પૈસા, ફરજંદ, તંદરોસ્તી વગેરે તરેહવાર ચીજો માગે છે. એ મુજબ તેઓ ખોદાને એક ચીજ (એટલે બંદગી) આપીને ની પાસેથી બીજી ચીજ માંગે છે એ ભક્તી કહેવાયજ નહીં. એવી ભક્તીની કાંઈ અસર થતીજ નથી.

બંદગી એટલે ઇશ્વરની સ્તુતી કરતી-તેણે બક્ષેલી ન્યામત માટે તેનું હેશાન માનવું અને શુકરાના કરવા. બંદગીની ખરી નેમ એજ છે ખોદાતાલા પાસે તરેહવાર ચીજો મેળવવાને ખાતરજ બંદગી જો કરવાના આવતી હોય તો તે બંદગી કહેવાયજ નહીં. આ જાતની બંદગી નકા છે.

બંદગીનો કાંઈ જવાબ તે કીરતાર તરફથી મળે છે કે ? બેશક જો છે. પણ તે જવાબ બંદગી કરનારની ઇચ્છા મુજબનો નહીં પણ તેના હાજતો મુજબનો હોય છે. મતલબ કે એ માણસ બંદગી કરીને ખોદા પાસે બે ચાર લાખ રૂપયા માંગે તે કાંઈ ખોદા

આપે નહી, પણ તેની ખરેખરી જોડણી હામત હોય તેજુલું તો ને આપે ને ફર આપે.

આપણા લોકો સમય, કાળ અને સંજોગને શરણ થતાં આઠ્યા છે અને તે ખરૂં છે. આપણાં એક પુસ્તકમાં એક આગાહી સમાન ગણાતા શબ્દો છે કે હાલની દોડાદોડી અને ધંધાધાપા વીઝેરેની હરીફાઈ ચાલુ રહેતાં વખત એવો આવશે કે એક ઘણી “ એક અર્થેમ ” બણે તે બણે ઇજ્જતને બણવા સવામ ગણાશે.

બકતી કરીને ખોદા પામે પૈસા યા બીજી કાંઈ ચીજ માંગવી તે બકતી કહેવાય નહી—એ માત્ર આપ-લેનો સોદો કહેવાય, કે, જેવો સોદો બજારમાં પૈસા આપીને કાંઈ ચીજ ખરીદતી વખતે આપણે કર્યે છીએ. એક તરફથી આપણે ખોદાની બકતી કર્યે અને તેજ વખતે તે બકતીના બદલામાં તેની પાસેથી કાંઈ માંગીએ, તો પછી બકતી રહી ક્યાં ?

સંકટમાં સપડાયલાઓએ ખુદાની ચારી ચાહીને એ આશ્વત્તામાંથી જલદીથી બાહર નીકળવાનો ઉપાય આપબળથી અજમાવે તો જોઈએ. જેઓ જાતી મહેનતથી અજમાવે છે તેઓ કાંઈક કુદરતી બસારતથી ખરે રસ્તે આગળ વધીને સંકટ દુર કરી શકે છે.

દુઃખ અને આશ્વત્તા ખુદા પોતે દુર કરી નાખે તો નથી, પણ તે દુર દરવાતું કઢવત આપણને બક્ષે છે કે જેથી આપણે પોતેજ તેને દુર કરી શકાયે.

એક વખત માહાતમાશ્રી હરનાથ બાબુને બકતરાજ મહારાજ પગે લાગ્યા ત્યારે હરનાથ બાબુએ કહ્યું કે, મને પગે લાગવાની જરૂર

નથી. તમે પગે લાગવા જોગ છો ત્યારે તે બકતરાજે કહ્યું કે આપ મોટા છો, ત્યારે ફરનાશ્રમે કહ્યું કે, જેનું દીવ મોટું છે, તે મોટો છો, ને તે અમીર છે. ઉમર મોટી હોય તેથી કાંઈ પીર થયતું નથી, પણ ગમે તો બાળક હોય છતાં પણ જો તેનામાં પ્રભુ પ્રેમ હોય તો તે પીર છે, મતલબ કે ઉમર કાંઈ પુજવા લાયક નથી, પણ પુજવા લાયક તો પ્રભુ પ્રેમ છે.

જ્યારે દરેક ઇનસાન બીજાનાં બક્ષામાં પોતાનું બલું સમાવણું છે એમ માનતાં શીખશે, ત્યારેજ આખી જગત એક બહેસ્ત મીસાલ થઈ જશે.

નીમક અને રોટીનું બોજન ઘણુંજ સાદુ છે. છતાં તું તેને તુચ્છકારતો ના પણ બે હાથે નમીને ખાજે. યાદ રાખજે કે દુન્યામાં હજારો અને લાખો ઇનસાનો નીમક વગરની ખાત્રી રોટી માટેમી ટવળે છે ત્યારે તું તો તેઓના કરતાં કેટલો વધુ ભાગ્યશાળી !

હું ૯ મેશાં સંતોશમાં રહીશ કારણ સંતોશમાં આ દુન્યાની સઘળી ખુશાલી અને સુખ સમાવણું છે.

તારી આગળ આવેલા ખોરાક તરફ માનથી જો અને વખાણ અને ઉપકાર સહીત તે ખોરાક ખા. ખોરાક જોઈ રાજ થા, અને આનંદથી તેને આશીરવાદ દે. આ પ્રમાણે ચત્રાવલો અને માન પામેલો ખોરાક રનાયુને બળવાન કરે છે. અસંતોશીપણે અને બળ-બળાટથી ખાધેલો ખોરાક અને રનાયુ અને જ્ઞાનતાંતુઓનો નાશ કરે છે.

બની ગયલા બનાવ માટે વીલાપ નહીં કરવો. તેથી મન ઉપર તેમજ તન ઉપર માઠી અસર થાય છે. બવીશ્યમાં સાફ જ થશે એવા પક્ષ ઠરાવથી આપણે આપણા કામપર મંડવું જોઈએ.

આપણને શું કામ કરવાનું છે તેની ઉપરજ સઘળું ચીત રોક્યે ને ગઈ ગુજરી બુદ્ધી જવાય અને આપણું ધારેલું કામ ફતેહમંદીથી પાર ઉતારવાના ખ્યાલ સુજે.

ખોદાના નામનો ચમત્કાર જામશે છે. જે કોઈ પુરા ભક્તી-ભાવથી ખોદાને યાદ કરે અને તેટલીજ શ્રદ્ધાથી તેનું નામ જપે તેની અરધી આફત ટળી જાય છે, તેના દુઃખની અરધી વેદતા ઓછી થાય છે.

ખોદા તરફથી જેથી કાંઈ દુઃખ યા આફત આવી પડે તે દુર કરવાની અરજ કરવી નહી, કારણ કે તે જો દુર કરવાનો હોય, તો ખોદા તે મોકલતોજ નહી. તેટલા માટે તેની પાસે જો કાંઈમી માંગવું હોય તો એ માંગવું કે જેથી કાંઈ દુઃખ યા આફત આવી પડ્યાં હોય તે સહન કરવાની શક્તી તે બક્ષે.

પેટનો ખાડો પુરવાનું અન્ન અને ઉંઘડું શરીર ઢાંકવાનું કપડું-એ બે માટે તે દયાળુ કીરતાર કોઈનેથી મોહતાજ રાખતો નથી. નાની કાઠીને યા રાક્ષસી અજદાહને ને ખોગક પુરો પાડવને ચુકતો નથી, તો પછી તેની ઉપર શ્રદ્ધા રાખીને તેને યાદ કરનારા ઇનસાનને તે કેમ ચુકે ?

ઇનસાનને લાજમ નથી કે પોતાના ગુજરાન માટે હદ બાહેર આતુર અને શીકરમંદ રહે. સખમ, તેને પેદા કરનાર ઇશ્વર તેને થોડું કે ઘણું આપ્યા વગર રહેતો નથી. પુરાનો જોઈતો હોય તો એ છે કે એક બાળક જન્મતાં સાથેજ તેના પોશણ માટે જોઈતું દુધ તેની માતાની છાતીમાં તૈયાર થાય છે.

પૈસા ટકા અને દોલત એ મોટા સંતાપનું મુળ છે. પૈસા નથી હોતા તો માણસ હાય અફસોસ કરે છે. પૈસા મળે છે તો

મહા મુસીબતે મળે છે અને તેને જાગવી રાખતાં માણસનો જીવ રીકે ટંગાયો રહે છે. એજ પૈસા જો જતા રહે છે, તો માણસ હોરાન પરેશાન થાય છે.

પહાડને મથાળેથી એક મોટો પથર નીચે ગબડાવી દેવાનું ધણું સહેલું છે, પણ તેજ પથરને નીચેથી પહાડને મથાળે લઇ જવાનું અતીશય બીકટ છે. તેજ મીસાત્રે કરજમાં ઉતરવું ધણુંજ સહેલું પણ તેમાંથી બાહર નીકળવું અતીશય બીકટ છે.

કોઇ પાસે ઉઝીનું લેતો ના. તેમજ કોઇને ઉઝીનું આપતો ના. ઉઝીની આપેલી રકમ સાથે ઉઝીનું લેનાર દોસ્ત પણ ખોલીએ છીએ. વળી ઉઝીનું લેવાની ટેવથી કરકસરની ધાર બુકી થાય છે.

કોઇને કાંઇ અક્ષેશ આપતી વખતે યા તેની ઉપર કાંઇ નવાજેશ કરતી વખતે આપણે તેની ઉપર ઉપકાર કર્યો છીએ એી ગરૂરીને સહેજમાં ખ્યાલ મનમાં લાવવો જોઇએ નહીં. એવો ખ્યાલ જો આવ્યો, તો સામા ઘણીને આપેલી અક્ષેશની કાંઇ કીમતજ રહી નહીં.

આખા ધરમનો સાર માત્ર અરધા શ્લોકમાં સમજાવી ગયા છે. તે એ કે કોઇનીબી લાગણી દુખાય એવું કાંઇબી કરવું તે થાય અને કોઇનું બહું થાય એવું કાંઇબી કરવું તે પુણ્ય. આખા ધરમનો સાર એમાંજ સમાઇ જાય છે.

પારકાંઓનું બહું કરવા ઉપર ચીત રોકે, તે ટુંક મુદતમાં મુકતી મેળવી ખોદને પહોંચી શકે છે.

એક ખરેખર રત્નત્ર માણસની પડેલી નીજાન એ છે કે જગતના કાયદાઓની સામે તે થતો નથી પણ તે કાયદાઓને તાબે થાય છે.

જન સેવા ઉત્તમ છે, પણ આત્મા સેવા એ વધારે ઉત્તમ છે; કારણ કે જે પુરુષ જગતનાં સર્વ પ્રાણીઓની ઉપર દયા રાખે, પરંતુ પરસ્પર સમ ગણે, અને પરસ્પર માતાસમ ગણે તેનાથીજ આત્માસેવા થઈ શકે છે.

કુદરતના કાયદા અચૂક તેમજ સંપૂર્ણ છે. તેઓ કોઈનોખી સરોપરો રાખતા નથી. નાના કે મોટા-અમીર કે દુકીર-રંકેલાં રાજ-સઘળાઓને કુદરત એકસરખો ધનસાદ આપતી જાય છે.

કોઈખો વચન આપવા અગાઉ હું ચાર વાર વીચાર કરીશ પણ એક વાર જે વચન અપાયું તો પછી હું મારા વચન ઉપર મુસતાક રહીશ.

બેહૈસ્તમાં જવાને લાયક થવા માટે મહાત્માઓના જેવી પવીત્ર જીંદગી ગુજારવી પડે છે.

આત્મા કદી જનમ લેતો નથી, આત્મા કદી મરણ પામતો નથી, કોઈપણ કાળે તે હતો નહીં એમ નથી, અવલ અને આખેર આત્માના બાહ્યમાં સ્વપન સમાન છે. જનમ રહીત, મરણ રહીત, આત્મા હંમેશા અચળ છે. તેની પવીત્રતા જાળવી રાખશો તો સુખી થશો.

હાલા અને નેક માણસો તે કીરતારના શાગીરદો જેવા છે. પણ તેઓ બધા હોવા છતાં દુનીયામાં ધણીવાર દુઃખી થતા દેખાય છે. તેનો સમજ એ છે કે તે કીરતાર તેઓને દુખના અગારમાં વધુ અને વધુ તપાવીને સ્વચ્છ કરે છે, અને બહેશતનાં સુખ માટે અને હંમેશની અમરગ જીંદગી માટે તેઓને લાયક બનાવે છે.

તે કીરતારે નીરમાણુ કરેલાં કુંડુંખમાંજ માણસ જનમ લે છે. તેણેજ નીરમાણુ કરેલો નોકરી ધંધો તેને કરવો પડે છે. તેથીજ દરરોજનું કામકાજ મનપસંદ ન હોય, છતાં તે દીન લગાડીને કરવાની દરેક ઇનસાનની ફરજ છે, કારણ કે તેમ કીધાથીજ માણસ વધારે ઉંચી ધંકતીએ પુગીને સુખી થાય છે.

આખેસુ માણસ દુનીયામાં કઠી ફાવતો નથી. આળસાઇને ક્ષીધે તેને દરેક કામ મુશ્કેલ અને બારી લાગે છે. તેની આળસાઇનાં પરીણામમાં તે થોડીજ મુદતમાં દળીદર હાલતમાં આવી પડે છે.

દુનયામાં એક માણસ જેટલું આપજળથી ફાવે છે, તેટલું પારકા જળથી ફાવતું નથી. પારકી આશમાં પડી રહેનાર સદા આળસુ રહે છે. પારકી આસથી મેળવેલા એક આખા રોટલાં કરતાં જાતી મહેનતથી મેળવેલા અરધા રોટલામાં વધારે મીઠાશ અને લહેજત મળે છે. થોડી કે ધણી પણ મહેનત તો દરેક તવંગર કે ગરીબને કરવીજ પડે છે.

જેમ આપણે આપણા વેપાર માટે કાળજી રાખી ચોપડા રાખીએ છીએ અને તેમાં નફા નુકશાનનો રોજનો હીસાખ લખીએ છીએ તેવીજ રીતે સહવારમાં ઉડીને રાતે સુતા ત્યાં સુધી આપણે થું થું અને કેવાં કેવાં કામો કર્યાં તેનું શરવાયું રાતે તપાસવું જેમએ તયારેજ સંસાર વહેવારનો હીસાખ ચોખ્ખો રહેશે અને દુનયામાં આપણી આંત વધશે.

ઇનસાન, તું મોહોતથી ડરતો ના, તે વખત નજદીક આવી પુગે ત્યારે દલગીર થતો ના. રાજઓ અને પાદશાહો સુધાં દરેક જલુને મરવાનું છેજ.

અહુરમઝદનું જ્ઞાન થયું કે તે પછી દુઃખ અને શીકર ચીંતા શું તે માણસ ખીલકુલ જાણતો નથી.

સુખની આશા માણસે હંમેશ રાખવી જોઈએ. ગમે એવાં દુઃખ અને આફત વચ્ચે તેણે નીરાશ થવું જોઈએ નહીં. કારણ કે દુઃખ અને આફત હંમેશ પોતાની પાછળ સુખને લેતાં આવે છે.

હું શીકરથી નીરાળો રહીશ, અને ઉદ્યોગ કરી પરીણામ માટે ખુદા ઉપર આધાર રાખીશ. જ્યારે તે સાહેબ ધરતીનાં પેટામાં અને દરીઆનાં ઉંડાણમાં રહેતા જીવોને પોષે છે તો પછી મને પણ તે રહેમી બાપ જરૂર જ પાળશે.

જેમ માણસની પાછળ તેનો ઓળો પડે છે અને જેમ આગની પાછળ ધુંવે નીકળે છે, તેજ મીશાલે ઇનસાનના સારા માઠા વીચારો અને કામોની પાછળ સુખ યા દુઃખ આવે છે અને ઇનસાનને તે ભોગવવું જ પડે છે.

સ્ત્રી જાતીને હું માન આપીશ. પારકી સ્ત્રીને મારી માતા યા બેહન સમાન ગણીશ; એક સ્ત્રીની મારફતેજ મહાન બકતો, રૂબીઓ, નામાંકીત સત્યવાદીઓ, પવીત્ર પયગમજરો, અદ્ભુત રાજદવારીઓ, મોટા મોટા શહેનશાહો પેદા પડ્યા છે.

એક આદમી આખી જીંદગી સખત મહેનતમાં ગુળારી, ખુદા-પામાં મરણની પઠારી ઉપર જ્યારે આખી જગતનાં કારથો એક સીનેમા શીલમની માફક તેની નજર આગળથી પસાર આવે છે ત્યારે જો એક પણ બલાં કામને તે પોતાની નજર આગળથી પસાર થતાં જોતો નથી, ત્યારે તે અફસોસ કરે છે, પણ તે વેળાએ ધણું મોડું

થએલું હોય છે. માટે હે માનવ! તું અને તેટલાં બલાં કામો કર કે મરતી વખતે ખુશાલ જીવે પ્રાણ છોડે.

ચક્રમકના પથરમાં આતશ છુપાયેલો છે અને પથરને ધસવાથી તેમાનો અગની બાહર પડે છે. તેજ મીસાસે આખી સુરપટીમાં પંથ-રાધ રહેલો ખોદા દરેક માણસના અંતઃકરણમાં બેઠેલો છે અને માણસના મન ઉપર ફરી વળેલું બટી તથા દુરગુણોનું પડ ધસીને દુર કરવાથી ખોદા પ્રગટી નીકળે છે અને ત્યારેજ માણસ ખોદાની હસ્તી જાણી શકે છે.

ધરને બારણે તાળું દબ શકાય છે, પણ જગને મોહડે દેવાતું નથી. દુનયાના લોકો ગમે તે બોલે, તેની આપણને દરકાર કરવાની નથી, પણ આપણને પોતાને જે વાજખી લાગે તે પ્રમાણે ચાલવાની સ્તિમત અતાવવી જોઈએ છે.

દુઃખ જેવું કાંઈજ નથી. મનનું સઉ માની લીધેલું છે. ખીજાં દુઃખીઓ તમારા કરતાં વધારે દુઃખી છે એમ માનજો. આ જગત કલ્પનાની બનાવટ છે. સાચી નથી, મીથયા છે. એકલો ખુદા સતય છે, જગત મીથયા છે. માયાનુંજ આ બધું દુઃખ છે.

નીશકામ-કાંઈ પણ કળ, સ્વાસ્થ્ય કે હીત વગર કામ કરવું તે, જેમા માન અકરામજ માત્ર નહીં પણ બેહેસ્ત મલશે કે બદશે મલશે એવો ખયાલ પણ રહેવો ન જોઈએ, પણ તે કામ માત્ર ફરજ (ખુદા) ખાતર થવું જોઈએ.

જ્યારે “ હું ” પણનો અંશ જતો રહે છે ત્યારે માણસો અખો થયેલા ગણાય છે. જે માણસ એ હાલતને પહોંચે છે તે કુદરતમાં ખુદાનો હમશરીક થાય છે.

હાલુથા પુરશેા કીસમન ઉપર આધાર નાખીને બેસી રહેતા નથી. તેમજ વળી તેઓ તન અને મન રંગડોળીને તે મેહેનતથીજ ફતેહ મેળવવાની આશા રાખતા નથી. તેઓ ફતેહ માટે મહેનત અને કાસમત બંને ઉપર આધાર રાખે છે.

હુમેશાં કજીઆ કંકાશને બાળી નાંખ, કારણ કે કજીઓ કંકાસ એ એક મોટી બલા છે, માણસને ચીંતા વધી તેને દુઃખ ઉપજે છે.

ગરૂરી, લાભ અને તકેબરી-ઇનસાનની પાયમાલી કરનારા એ ત્રણ મોટા દુશ્મનો છે. આ ત્રણ દુરગુણોએ જે માણસના દીલમાં ઘર ક્યું હોય, તે ઇનસાનની જીંદગી કંગાળ થઇ પડે છે.

હુદથી જીઆદ ગુસ્સો કરવાથી તેનું વજન રહેતું નથી અને વગર કારણે મેંહરબાનગી બતલાવવાથી તેની અસર કંઇ જણાતી નથી.

માતખીતાની ખરી અગતની ફરજ તો બચ્ચાંઓને જનમ આપ્યા પછી તેઓને સારી કેળવણી આપવાની છે.

કેળવણીના મુળીયાં કડવાં, પણ ફળ મીઠાં હોય છે. બાળકને કેળવણી લેતી વખતે રડવું આવે છે, પણ કેળવણી પુરી કરવા પછી જે લાભ મળે છે તે તેને ઘણા મીઠાશદાર લાગે છે.

 એક અરજ ફરસુદે ધીરેધીરે બધું વાંચ્યુંજી. જે તમને બાબદ પશન પડે તે ઉપર નાશાની કરજો. ને ઘદીઘદી વાંચ્યો અથવા વંચાવ્યો કારણ કે આગલા નીયાગાનોની સુંદર નસીયેતા છે. વાંચનારા ઉપર વધુ ને વધુ ખુદાના આશીરવાદ ઉતરશે.

શેવક, દિનશા મેરવાન

ની દુવા સલામ વાંચ્યુંજી.

(લખાનનો ઉપયોગ કીધો છે તે અંચકારોનો હેશાન રીકાર કું.)

યાક પરવરદેગારની સિક્ષતમાં.

- ૧ ચુ આમદ્ બજુમશ નખોસ્તીન્ કલમ,
અ નામે જહાન્-આફરીન્ જદર રકમ.
- ૨ ખોદાવંદે મનો ખોદાએ રવાન,
ખોદવંદે દસ્તી-દેહો મેહુરમાન.
- ૩ ખોદાવદે યુદો ખોદાવંદે જૂદ,
જે કેરમે એદમ કદ પદો વોજૂદ.
- ૪ કરોમો રહીમા તવાના ઓ હુધ,
અલીમ અસ્તો આલેમ અસા કુધ શધ.
- ૫ અખીર અસ્તો દાનન્દેહ-એ રાજે ગઠખૂ,
ખસાર અસ્તોસત્તારે હુર ગુનેહુ અઘખૂ.
- ૬ જેહાનો જમાનો મકાન્ જુમલે જુસ્ત,
વોજૂદ હુમે મુમકેન્ અજર ક્ષજે ઉસ્ત.
- ૭ કલક હુમચુ ખાલીસ્ત જસારે ઊ,
યુવદ્ શમ્સ યક જરૂરેહ જનવારે ઊ.
- ૮ જે હુકમત હુમેરા પદીદાર કદ,
ખસી કુદરતે ખીશ એહાર કદ.
- ૯ ખ ખરૂરો ખ બહુર આનચે ગરૂદ્ પદોદ્,
ખ ક્ષજે ખોદાવદ્ દારદ્ ઉમીદ.
- ૧૦ રવાનો તનો જેસ્મો જાન્ આફરીદ્,
ખેરદ્ દર તને મરુદમાન્ આફરીદ્.
- ૧૧ ખેરદ્ દાદો અક્લો હુશો રાએ દીન્,
ખોદાવંદે ખા દાનેશા ખીકરીન્.
- ૧૨ શહે ખીચેગુન દાવરે ખીહુમાલ,
ખપારામને ઊ નગરૂદ્ જવાલ.

મોનાંજાત હર વખતે ભણવાની.

- ૧ ખોદાયા તોષ ખાલેકે દો નેહાન,
સળએ સતઃએથ તોષ ખીગુમાન.
- ૨ મનમ બંદેહ ખડી ઓ આસી હજાર,
જે એસીઆનો તકસીરુદાએ કસીર.
- ૩ ખેનાલમ બ દરુગાહે તો બા નીઆજ,
ખે માલમ સરમ મીકુનમ તોખેહ બાખ.
- ૪ અકુ કુન ગુનાહે મરા અએ ગપુર,
ખોકુત દરુગુજર હરુએ બાશદ કસુર.
- ૫ ખોકુન રેહેમ બરુ હાલે મન અએ રહીમ,
કરમ કુન બરીન ખીનવા અએ કરીમ.
- ૬ ખોકુન મેહેરુ બરુ મન તો અએ મેહેરુઆન,
મકુન કેહેરો અજ દરુગેહે ખુદ મરાન.
- ૭ હમીશે બ ફરીઆદે મન જુદ રસ,
કે ગધરુ અજ તો ફરીઅદ-રસ નીસ્ત કસ.
- ૮ નખનદમ મજેજ તો દેલમરા બ કસ,
મદદગારો ચારમ તો બાશી ઓ બસ.
- ૯ તો રંજો બલારા જે મનદૂર દારુ,
ગમો સખતિઓ આફને રજગાર.
- ૧૦ જે મન દૂર કુન તંગીઓ મુફલેસી,
ફરાખી જે ગંજો જરમ દેહ બસી.

- ૧૧ મરા ખીન્યાજી દેહ અજ દીગરાન,
બ એહસાને તો દારૂ દરૂ હર જમાન.
- ૧૨ મમરૂદાન બ દરૂનાજેએ નાકસાન,
જે એહસાને હરૂ મરદુમાનમ રેહાન.
- ૧૩ જે દરૂગાડે તો હાજતમરા બરૂ-આરૂ,
હમીશે બોકુન દરૂ જેહાન કામગારૂ.
- ૧૪ તો આમાન બોકુન મુસ્કેલમ હરૂ જમાન,
મરા દારૂ હરૂ હમ બ અમ્નો અમાન.
- ૧૫ હમીશે બેદારૂ આગરૂયો હયા,
બ હંદો જેહાતઅજ કરમ અએ બોદા.
- ૧૬ બ અનામે પીરી મરા શાદ દારૂ,
અ । તંદરૌસ્તી મુગદમ બરૂ-આરૂ.
- ૧૭ જે લેતરૂ કરમ ખાતેઅમ બા અયાલ,
જે દરૂ ચીજ અબ્બા દારી એા માલ.
- ૧૮ મરા બા જને બચ્ચેએ દુરૂમાન,
જે દરૂ ગુનહ નીકા એા રાહત રસાન.

(દસ્તુર અમરચંદ્ર સોહરાબજી મેહરજીરાણા.)

૩૦ રોજની ગજલ. — રંગત ખડી.

અહુરમઝદને જે આરાધે તે નર દુઃખીઓ ફરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહતે મરે નહી,
 અરદીએહસ્તની યાદ કરે તે મળશે અંતમાં એહેસ્ત મુકામ
 સહરેવરની સ્તુતી જે કરશે તે નરને મળશે આરામ,
 અમપનહારમહની યાદ કરજો મનની પુરણ થાગે હામ
 ખોરદાદની ખુશી પીછાણો એહસ્તમાં આપે અમૃત જામ,
 અમરદાદની યાદ સદા જે કરે તે કાંઈયે ડરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહતે મરે નહી.

દેપાદર દાદારનો દરજો ખુશદ રાખો મનથી યાદ
 આદર બખશે ઇજત આગર કરે દરજોને બરખાદ,
 આવાં ઇજદ મુગદ બખશે તન મનથી રાખે આખાદ
 ખુરશેદ રાખે ખુશાલ દીલ ન સદા લીધે સર્વેની દાદ,
 મોહાર ઇજદને નમે માનયા તેહના કાજ કેમ સરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહતે મરે નહી.

તેસ્તર તી-યજદની પદવી બારી જુવો માથવાણી દરમ્યાન
 ગોશ ઇજદ ગોરપંદનો વાલી ગુણ જેહના સમજો ગુણવાન,
 હપમહેર દાતા સદા દયાના દયા કરે મઉપર દોષજાન
 મહેર યજદ છે ધણી મેહેરના પ્રાણુ કરે જેપર કુરખાન,
 સરેશ ગંખી કરે બશારત તેહવી બીજો કાંઈ કરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહતે મરે નહી.

રસ્ને રાસ્ત રાસ્તીનો ધણી છે સમજો સરવે નાર નરો
 ફરોખ ફરવરદીન ઇજત છે ફતેહનો જે દેનાર ખરો,
 એહરામ ઇજદની મદદને માગી બવનો સાગર પાર તરો
 રામ ઇજદ રસકસને આપે યાદ જેની હરવાર કરો,
 ગુવાદ છે પરમુખ પવનપર જેહના વગર મન ઠરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહતે મરે નહી.

છે દેપદીન દ્વાતાર દયાનો ઘટઘટમા જે વાસ કરે
 દીન કરે દીનની રખત્રાળી દેવ દરઝનો નાશ કરે,
 અરશેસવંગની અપાર ખુખી મનની પુરણુ આસ કરે
 આસતાદ અન ધનને આપે સુખીયાં બારે માસ કરે,
 આસમાનની અજબ ખુશંદી સમજે તે દુઃખ બરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહને મરે નહી.

જર બખશે જમીઆદ જગતમાં સઉ કોઇ તેહની યાદ કરે
 મારેસ્પંદ છે મીનો ખરેખર સમજી દીલને શાદ કરે,
 અનેરાન અનદાતા સઉનો બજીને તન આપ્યાદ કરે
 મળશે જ્ઞાન સંપુરન તમને સતનગુરને ઉસનાદ કરે,
 કહે આદીલ સત ગુર વગર કોઇ જ્ઞાનનો સાગર તરે નહી
 બહમનની જે કરે બંદગી તે વિન મોહને મરે નહી.

(દીવાને આદીલ પરથી)

૧૦૧ ખુદાના નામો.

૧ ચઝદ્ ૨ હરવેસ્પ તવાંન્ ૩ હરવેસ્પ આગાહ્
 ૪ હરવેસ્પ ખોદા ૫ અબદહ્ ૬ અખી અજમ ૭ બુને
 ૮ રતીહ્ ૯ ક્રાખતાંન્ તેહ્ ૧૦ જમગ્ ૧૧ પરજતરહ્ ૧૨ તુમ
 અફાક ૧૩ અમરવદ્ ૧૪ પરવંદા ૧૫ અન્ અધયાફહ્
 ૧૬ હમ અધયાફહ્ ૧૭ આદરો ૧૮ ગીરા ૧૯ અએમ
 ૨૦ અમના ૨૧ સફના ૨૨ અફઝા ૨૩ નાશા ૨૪ પર્વા
 ૨૫ યાનહ્ ૨૬ આઈન્ આએનહ્ ૨૭ અન્ આધનહ્
 ૨૮ ખરોશીહ્ તુમ ૨૯ મીનો તુમ ૩૦ વાસ્ના ૩૧ હરવ-
 ન્તુમ ૩૨ હુ સોપાસ ૩૩ હર હમીહ્ ૩૪ હરનેક ફરેહ્

૩૪ બેશ-તરના ૩૫ તરેનીશ ૩૬ અન્ અઓશક્ ૩૭ ફરશક્
 ૩૮ પમેહદ્દ ૩૯ ખવાફર ૪૦ અફખ્શીઆએઆ
 ૪૧ અખરજા ૪૨ અ-સતોહ ૪૩ રખોહ ૪૪ વરજ
 ૪૫ અ-ફરેફ ૪૬ બે-ફરેફ ૪૭ અ-હુધ ૪૮ કાંમરદ
 ૪૯ ફરમાન કામ ૫૦ આએખ તન્ ૫૧ અફરેમાશ ૫૨
 હમારના ૫૩ સનાએઆ ૫૪ અ-તશ ૫૫ અ-ખીશ
 ૫૬ અફાજદુમ ૫૭ હમચુન્ ૫૮ મીનો સ્તીહ-ગર ૫૯
 અ-મીનોગર ૬૦ મીનો તહખ ૬૧ આદર-ખાદ-ગર ૬૨
 આદર-નમ-ગર ૬૩ ખાદ-આદર-ગર ૬૪ ખાદ-નમ-ગર
 ૬૫ ખાદ ગેલ-ગર ૬૬ ખાદ ગેરદ-તુમ ૬૭ આદર-કંખરીત-
 તુમ ૬૮ ખાદ-ગર-જાએ ૬૯ આખ તુમ ૭૦ ગેલ-આદર-ગર
 ૭૧ ગેલ-વાદ-ગર ૭૨ ગેલ-નમ-ગર ૭૩ ગર-ગર ૭૪
 ગરોગર ૭૫ ગરાગર ૭૬ ગરાગર-ગર ૭૭ અગર-આગર
 ૭૮ અગર-આગર-ગર ૭૯ અ-ગુમાન્ ૮૦ અ-જમાન્
 ૮૧ અખુઆન્ ૮૨ આમશત-હોશીઆર ૮૩ ફશુતના
 ૮૪ પદ્માંનો ૮૫ ફીરોઝગર ૮૬ ખુદાવંદ ૮૭ અહુરમજદ
 ૮૮ અખરીન્ કોહુનતવાન્ ૮૯ અખરીન્ નો-તવાન ૯૦
 વશપાન્ ૯૧ વસ્પાર ૯૨ ખાવર ૯૩ અહુ ૯૪ અવક્ષોદાર
 ૯૫ દાદાર ૯૬ રયોમંદ ૯૭ ખોરંહમંદ ૯૮ દાવર ૯૯ કેરફગર
 ૧૦૦ બોખતાર ૧૦૧ ફશો-ગર. અષેમવોહુ ૧.

“એક હજાર ને એક ખુદાના નામો આમીન થજો.”

શેવક, દી. મે.

“હદગાનીનો સાથી.”

ક્રીમત ૩. ૧ પુણ્ય અને મુખ્યમાં મલશે.

“ નેક વિચાર ” ની ચોપરીમાં શેઠ શ્રી. જી. મરજખાને ૧૯૨૨ માં ૭ પેઞ બરીને લખાન લખીજી છે, તેમાંથી હું લખાન આ તક લેધને એ શેઠનો ઉપકાર માનું છું.

“ મારા અસીલ મીત્ર દી. મે. ઇ. ને હું નાનો સ્કુલ બોય હતો ત્યારથી પીછાનતો આવેલો છું. x x x બીરાદર દીનશાહ વાડી વજીરામાં ચમન કરતા એક લખાપતી નથી-x x x ‘ જામે જમશેદ ’ માં લાગટ એક વર્ષ’ એઓએ “ રોજીંદી મનશની ” ચાલુ એડીટ કરી-અને આ પત્રના વાંચનારાઓને એટલી પસંદ પડી કે “ નેક વિચાર ” ની હારમાલા એજ ભાષાએ લાગટ એક બીજુ વર્ષ દોડતી કરી. x x x x બલા મીં દીનશાહ આવી રૂડી કાશીશોમાં કામ ખુશીથી શરીકે નહીં થાય ? x x x x ”

ફી. જી. મ.

સર બેહરામજી જીજલાધનું મત.

“ મારા વીચાર પ્રમાણે દરેક ગાએ બાપે એવી ચોપડી નાહનપણથી પોતાનાં છોકરાંઓનાં હાથમાં મુકવી જોઈએ કે જેથી તેઓને આપણાં પુરાણાં ધરમ બાબે નાની ઉમરથી સારો જાણ પડે. તમે સાહેબે જે તકથીકે લઈ ધરમ સંબંધી ફકરાઓ જાપાકાર બાહેર પાડી પ્રગટ કરવા જે મેહનત લીધીય તે આપણી કામે તમારો ઉપકાર માનવો જોઈએ.” જુન ૨૪, ૧૯૨૫.

JINDEGANINO SATHI.

Jindeganino Sathi. In the Gujarati language: pocket edition: pp. 607; Re. 1, by Dinshaw Merwan Irani. Can be had of the author, Sachapir Street, Camp, Poona.

In this book Mr. Dinshaw Merwan Irani, who is as popular in Poona as Khan Saheb K. S. Irani in Ahmednagar, has given hundreds of thoughts to meditate upon religious hymns to sing, devout prayers to offer to God, and a great deal of information pertaining to the Zoroastrian creed. It may be called a book of quotations, a religious encyclopædia, and a prayer-book. It will be highly useful to both orthodox and non-orthodox Parsis. Its price is ridiculously low, as the worthy noble author has published it with a view to serve his co-religionists and not with the purpose of earning money."

"MEHER MESSAGE." 1-10-19.

ઉપલી ચોપડી "જિન્દગાનીનો સાથી" ગુજરાતીમાં રૂ.
દીનશાહ મેહરવાન એન્ડ સંસ્કૃતી દુકાને મળે

